

INLEIDING

Over belastingen en premies is erg veel te vertellen. Deze brochure beperkt zich tot die zaken die van belang zijn voor mensen die als zelfstandige of in loondienst werken in de AV-sector. Waar nodig worden praktische voorbeelden gegeven die ontleend zijn aan de praktijk van een theatergroep.

Behandeld worden achtereenvolgens: de omzetbelasting, de inkomsten- en loonbelasting, de volksverzekeringen, de werknemers verzekeringen en de vennootschapsbelasting. De begrippen: nettowinst, gemengde kosten, investeringsaftrek, onzuiver inkomen, zelfstandigenaftrek, startersaftrek, meewerkaftrek, fiscale oudedags reserve, te verrekenen verliezen, belastbaar inkomen, belasting- vrije som, wet investeringsrekening worden nader toegelicht.

Voor meer gedetailleerde informatie wordt verwezen naar belastinggidsen, -adviseurs en vakbonden.

Voor de administratie van de belastingen en premies en de eisen die de belastingdienst en de bedrijfsvereniging daaraan stelt, wordt verwezen naar de brochure FINANCIËLE ADMINISTRATIE.

OMZETBELASTING

Een ander woord voor Omzetbelasting is Belasting Toegevoegde Waarde, afgekort BTW, die bij vrijwel alle betalingen voor geleverde goederen en diensten moet worden mee betaald. Zij zit bij de prijs van aanschaf inbegrepen. BTW wordt geheven over elke waardevermeerdering (toegevoegde waarde) die een goed of dienst tijdens zijn weg door de productieketen ondergaat. Iedere koper van een product betaalt het voor dat product geldende BTW-tarief (hoog of laag) over de totale netto prijs. De verkoper moet de bij de klant in rekening gebrachte BTW afdragen. De verkoper kan de betaalde BTW op door hem gekochte producten terugvorderen. De BTW wordt dus doorberekend en wordt uiteindelijk opgebracht door de niet BTW-plichtige consument als laatste koper. Bij een theatergroep is dat dus de bezoeker aan de voorstelling. De onderneming, die de waardevermeerdering van het goed of de dienst veroorzaakt, fungeert derhalve slechts als BTW-verreken kantoor voor de belastingdienst. Elke onderneming is BTW-plichtig en is verplicht een deugdelijke BTW-administratie te voeren.

In de zin van de belastingwetgeving kan men spreken over een belastbaar feit, dus van BTW-plicht, als een goed of dienst door een onderneming geleverd wordt. Van een onderneming is volgens de Inspectie Omzetbelasting al vrij snel sprake: Indien er een duurzame organisatie van arbeid en kapitaal is en er aan het economisch verkeer wordt deelgenomen, is dat voldoende. Een winststreven is dus niet noodzakelijk. Een theatergroep is dus zondermeer een onderneming.

Er zijn drie BTW-tarieven:

- Het 0-tarief: 0 % voor export, algemeen onderwijs, algemene gezondheidszorg e.d.
- Het lage tarief: 6 % voor produkten die gerekend kunnen worden tot de eerste levensbehoeften, alsook voor kranten, boeken en beeldende kunst
- Het hoge tarief: 17,5 % voor de overige artikelen en voor diensten.

Een theatergroep kan in twee BTW-tarieven vallen. Voorstellingen die worden verkocht worden door de Inspectie Omzetbelasting beschouwd als een geleverde dienst en vallen daarom onder het hoge tarief. Wanneer de groep een boekje uitgeeft moet bij het verkopen van dat boekje 6 % BTW (het lage tarief) aan de koper in rekening gebracht worden. Treedt de groep veel of uitsluitend op voor organisaties die niet BTW-plichtig zijn, dan kan in overleg met de Inspecteur Omzetbelasting voor het leveren van die diensten toestemming worden verkregen om vrijgesteld te worden van de BTW-plicht.

Verrekening BTW

Het tijdstip waarop BTW verschuldigd is wordt in het algemeen bepaald volgens het **factuurstelsel**. Dat betekent dat de datum op de factuur bepalend is voor het moment dat de BTW moet worden verrekend. In principe moet een factuur uiterlijk op de veertiende dag van de maand, volgend op de maand waarin de levering of de dienst is verricht, worden verzonden. 'Levering' wordt ruim geïnterpreteerd: hieronder wordt namelijk ook verstaan eigendomsoverdracht, huurkoop, oplevering van vervaardigde goederen, overdracht of overgang van de zakelijke naar de privésfeer en bij wijziging in de zakelijke rechten.

Verrekening van de BTW geschiedt in principe per kwartaal. Is er meer BTW doorberekend aan de afnemers dan is betaald over alle inkoop (voorbelasting), dan moet het verschil afgedragen worden. Is de betaalde BTW meer dan de ontvangen BTW dan wordt het verschil terugontvangen. De BTW is dus geen kostenpost en levert ook geen omzet op. Er bestaat slechts één uitzondering: **de kleine-ondernemersregeling KOR**.

De KOR

Met de kleine-ondernemersregeling (KOR) wordt bedoeld dat kleine ondernemers die geen rechtspersoon zijn geen BTW hoeven af te dragen als het BTW-bedrag dat ze zouden moeten afdragen minder is dan f 2.174 per jaar. Ligt het af te dragen bedrag tussen de f 2.174 en de f 4.150 dan moet een deel afgedragen worden. En wel het bedrag van de verschuldigde omzetbelasting, verminderd met 1,1 maal het verschil tussen die f 4.150 en dat

bedrag van de verschuldigde omzetbelasting. Boven de f 4.150 moet het totale bedrag afgedragen worden. De meer-ontvangsten aan BTW welke niet afgedragen behoeven te worden zijn wel inkomsten en dienen onder 'overige baten' als 'KOR BTW' geboekt te worden.

Deze regeling geldt dus alleen voor zelfstandige ondernemers en niet voor groepen die als rechtspersoon zijn georganiseerd, zoals de meeste theatergroepen.

Ontheffing

Sommige kleine ondernemers kunnen in bepaalde gevallen ontheven worden van de BTW-aangifte en haar administratie. Zij mogen dan ook geen BTW in rekening brengen. Voor theatermakers en -groepen gaat dat niet op, tenzij ze aannemelijk kunnen maken dat ze onder het nul procent tarief vallen.

BTW-stamnummer

Als je met een onderneming start, dan dien je een BTW-stamnummer aan te vragen bij de Inspectie Omzetbelasting. Hiervoor is een copie van de inschrijving bij het Stichtingen-of Verenigingsregister nodig. Wanneer je als zelfstandige in de AV-sector werkt dan is er geen inschrijvingsplicht. Je hoeft je ook niet in het handelsregister van de Kamer van Koophandel in te laten schrijven. Je kunt je stamnummer dan direct bij de Inspecteur van de Omzetbelasting aanvragen. Na aanmelding zal de belastingdienst periodiek een Aangiftetiljet Omzetbelasting te sturen. Gewoonlijk gebeurt dat per kwartaal. Maar je kunt met de inspectie ook afspreken om per jaar af te rekenen.

INKOMSTEN- EN LOONBELASTING

In principe betaalt iedereen inkomstenbelasting. Het onderscheid tussen inkomstenbelasting en loonbelasting is niet erg groot. Bij een zelfstandige, die zelf belastingaangifte moet doen, spreken we van inkomstenbelasting. Voor werknemers daarentegen wordt de belasting door de werkgever op het inkomen ingehouden. Die belasting wordt loonbelasting genoemd. Vandaar dat men ook wel zegt dat de loonbelasting een voorheffing is op de inkomstenbelasting. Heeft een werknemer meerdere werkgevers per jaar, is hij ook nog zelfstandige of bezit hij een eigen huis, dan moet ook hij een inkomstenbelastingformulier invullen, zodat kan worden gecontroleerd of er teveel dan wel te weinig belasting is ingehouden.

INKOMSTENBELASTING EN PREMIES VOOR DE ZELFSTANDIGE

Wanneer je als zelfstandige werkt, worden er, zoals gezegd, door de opdrachtgever geen belasting en premies ingehouden. Voor de dienst die je voor de opdrachtgever hebt verricht zal je in het algemeen een rekening met BTW sturen. In plaats daarvan krijg je, als je eenmaal in het systeem bent opgenomen, aan het begin van het jaar een voorlopige aanslag. Deze is gebaseerd op schattingen, die je zelf hebt opgegeven in de aangifte van vorig jaar. Die voorlopige aanslag kan gespreid over het jaar worden betaald. Als het jaar is afgesloten, moet je voor 1 april van het volgend jaar aangifte doen over je inkomen van het vorig jaar. Op basis daarvan krijg je een definitieve aanslag, die de (eerdere) voorlopige aanslag corrigeert.

Als zelfstandige heb je een ondernemersinkomen, dat wordt bepaald door van de omzet de beroepskosten af te trekken. De omzet min de beroepskosten wordt fiscaal de winst uit onderneming genoemd. Het is belangrijk om een goed overzicht te hebben van de winst uit onderneming, de bedragen die op basis hiervan als premies volksverzekeringen en inkomstenbelasting moeten worden afgedragen en het netto-inkomen dat vervolgens overblijft. De inkomstenbelasting en de premies volksverzekering moeten immers meestal pas ongeveer een jaar na de ontvangst van de inkomsten worden afgedragen. Het is dus aan te bevelen om dat geld te reserveren, om te voorkomen dat je op het tijdstip van betaling in financiële problemen komt. Welk percentage van het belastbare inkomen uiteindelijk moet worden betaald hangt af van de hoogte van dat inkomen.

Als zelfstandige betaal je, zoals elke belastingbetaler, mee aan de Volksverzekeringen (AOW, AWW, AAW, AWBZ en AKW). Als zelfstandige wordt je niet aangeslagen voor de werknemersverzekeringen (WW, WAO, ZW en ZFW). Dat betekent ook dat zelfstandigen geen beroep op deze verzekeringen kunnen doen en zich zo nodig zelf zullen moeten verzekeren. Hieronder worden de volksverzekeringen kort behandeld. Voor gedetailleerde informatie wordt verwezen naar 'De kleine GIDS voor de Nederlandse sociale zekerheid', die wordt uitgegeven door het Voorlichtingscentrum Sociale Verzekering en die elk jaar wordt geactualiseerd. De gids is in de boekhandel verkrijgbaar.

Algemene Ouderdomswet (AOW)

Wie 65 jaar of ouder is heeft recht op een AOW-pensioen.

De hoogte van het pensioen wordt afgeleid van het netto-minimumloon. Voor alleenstaanden geldt als grondslag 70 % van het netto-minimumloon. Dat geldt ook voor een gehuwde pensioengerechtigde wiens partner nog geen 65 jaar is. Een ongehuwde met een

kind jonger dan 18 jaar ontvangt 90% van het netto-minimumloon.

Voor gehuwde pensioengerechtigden die beiden ouder dan 65 jaar zijn geldt voor ieder een pensioen van 50% van het netto-minimumloon. Voor 1992 is de premie vastgesteld op 14,35 % over een maximum bruto inkomen van f 42.966,--.

De AOW wordt uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank.

Algemene Weduwen en Wezenwet (AWW)

Dit is een pensioenvoorziening voor een weduwe of weduwnaar en voor kinderen van wie beide ouders zijn overleden. De hoogte van de pensioenen zijn ook direct gekoppeld aan het netto-minimumloon. De premie is vastgesteld op 1,15 % van het bruto inkomen tot een maximum van f 42.996,-- (cijfer 1992).

De AWW wordt uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank.

Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (AAW)

De AAW is een verzekering tegen de financiële gevolgen van een langdurige arbeidsongeschiktheid van meer dan 25 %. Er geldt een wachttijd van 52 weken. De hoogte van de uitkering is gekoppeld aan het wettelijk minimumloon en de mate van arbeidsongeschiktheid. De mate van arbeidsongeschiktheid wordt bepaald door de Gemeenschappelijke Medische Dienst (GMD). De premie bedraagt 2,75% van het bruto inkomen tot een maximum van f 42.966,-- (cijfer 1992). De AAW wordt uitgevoerd door de Bedrijfsvereniging.

Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)

Dit is een volksverzekering voor onder andere langdurige opname in een ziekenhuis of verpleeginrichting. Met ingang van januari 1992 is ook de vergoeding van de kosten van medicijnen in deze wet ondergebracht. De bedoeling is dat in de toekomst een groot deel van de verzekering van de kosten van medische hulp door deze verzekering zal worden gedekt. In 1992 bedraagt de premie 7.30% van het bruto inkomen tot een maximum van f 42.966,--. De AWBZ wordt uitgevoerd door de ziekenfondsen en de particuliere verzekeringsmaatschappijen.

Algemene Kinderbijslag Wet (AKW)

De AKW heeft als doel een financiële tegemoetkoming te verstrekken aan verzekerden die kinderen verzorgen en opvoeden. De hoogte van de kinderbijslag is afhankelijk van de grootte van het gezin en de leeftijd van de kinderen. Voor deze volksverzekering hoeft geen premie te worden betaald omdat de uitkeringen volgens de AKW betaald worden uit de algemene middelen. De AKW wordt uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank.

BELASTINGSYSTEMATIEK NA HERZIENING OORT

Met ingang van 1 januari 1990 is de systematiek van de loon- en inkomstenbelasting, overeenkomstig de aanbevelingen van de Commissie Oort, vereenvoudigd. Deze vereenvoudiging is gecombineerd met een verlaging van de tarieven van de loon- en inkomstenbelasting. Tegelijkertijd zijn een aantal aftrekposten geschrapt of van hogere drempels voorzien. Hieronder wordt in grote lijnen op de nieuwe systematiek ingegaan.

Wij gaan daarbij uit van een onderneming, die in de vorm van een Eenmanszaak wordt gedreven. Bij de VOF, de Maatschap en de Commanditaire Vennootschap wordt de winst uit onderneming immers via een verdeelsleutel over de onderscheiden firmanten, maten of vennoten verdeeld en is vervolgens een ieder, onafhankelijk van de ander, inkomstenbelasting- en premieplichtig.

Belastbare som

De inkomstenbelasting en premieheffing worden geheven over de belastbare som. De belastbare som kan worden vastgesteld aan de hand van onderstaand globaal overzicht. In dit schema komen bijvoorbeeld niet voor: vrijstellingen van dividend, renten, giften en buitengewone lasten. Zoals gezegd wordt voor gedetailleerder informatie verwezen naar de speciale uitgaven van de belastingdienst en naar belastinggidsen.

NETTOWINST UIT ONDERNEMING	<i>f</i>	
Overige inkomsten	<i>f</i>	+

ONZUIVER INKOMEN	<i>f</i>	
------------------	----------------	--

AF:

• zelfstandigenaftrek	<i>f</i>	
• startersaftrek	<i>f</i>	
• meewerkaftrek	<i>f</i>	
• fiscale oudedagreserve	<i>f</i>	
• premies voor periodieke uitkeringen bij ziekte, ongeval, invaliditeit	<i>f</i>	
• te verrekenen verliezen	<i>f</i>	+

Totaal diverse aftrekposten	<i>f</i>	-
-----------------------------	----------------	---

BELASTBAAR INKOMEN	<i>f</i>	
--------------------	----------------	--

AF:

• belastingvrije som	<i>f</i>	-
----------------------	----------------	---

BELASTBARE SOM	<i>f</i>	
----------------	----------------	--

Winst uit onderneming

De fiscale winst kan afwijken van de bedrijfseconomisch behaalde winst uit onderneming. De belastingherziening voor ondernemers/zelfstandigen voorziet ondermeer in een beperking van de aftrekbaarheid van de zogenaamde **gemengde kosten**. Daardoor wordt de winst uit onderneming hoger. Daarnaast bestaat er een mogelijkheid tot **investeringsaftrek**, waardoor de winst uit onderneming juist weer verkleind kan worden.

Gemengde kosten

Gemengde kosten zijn kosten die zijn gemaakt uit zakelijke overwegingen maar waaraan ook een privé-genot wordt ontleend.

Gemengde kosten zijn in beginsel aftrekbaar nadat ze zijn verminderd met het privé-aandeel. Wat dan overblijft zijn de zakelijk aftrekbare kosten. Er worden echter in de nieuwe wet een aantal zakelijke kosten vermeld die niet meer of maar beperkt aftrekbaar zijn. Beperkt aftrekbaar wil in het algemeen zeggen dat ze nog maar voor 75% van het zakelijk deel van de kosten aftrekbaar zijn.

Niet meer aftrekbaar zijn:

- Relatiegeschenken met een prijs per stuk van meer dan f 50,- (inclusief BTW)
- Het telefoonabonnement thuis. Een zakelijke telefoonaansluiting in de kantoorruimte blijft wel aftrekbaar. Dat geldt ook voor de gesprekskosten van zakelijke telefoongesprekken. Op de nota's van PTT Telecom staat vermeld welk bedrag voor het abonnement en welk bedrag voor gesprekken in rekening wordt gebracht.
- Kantoorruimte aan huis, die niet tot het ondernemingsvermogen behoort. Als je daarentegen kunt aantonen dat je meer dan de helft van je arbeidsinkomsten en je winst uit-onderneming in de kantoorruimte thuis verdient, dan kunnen de kosten van de kantoorruimte plus inrichting wel afgetrokken worden.
- Persoonlijke verzorging en kleding. (zie opmerking hieronder)
- Literatuur, uitgezonderd vakliteratuur
- Aktentassen, diplomatenkoffers, attachékoffers, e.d.
- Apparatuur of instrumenten die niet tot je ondernemingsvermogen behoren, zoals bijv. een tekstverwerker, een schrijf- en rekenmachine, een computer, beeldapparatuur, fax-apparatuur, een modem, muziekinstrumenten, geluidsapparatuur enz.

Slechts voor 75 % aftrekbaar zijn:

- Relatiegeschenken die per stuk f 50,- of minder kosten.
- Voedsel, drank en genotmiddelen: dus kosten van zakenlunches en zakendiners, koffie, thee, melk, broodjes, maar ook kosten die een ondernemer aan een cateringbedrijf betaalt.
- Kosten i.v.m. cantinevoorzieningen
- Kleding (uitgezonderd werkkleding)
- Representatie, recepties, feesten, vermaak
- Congressen, seminars, symposia, excursies, studiereizen (inclusief reis-en verblijfkosten).

- Verhuiskosten, vestigingskosten buiten de woonplaats, de auto van de zaak en het zakelijk gebruik van de privé-auto.

N.B. Voor artiesten, presentatoren en beroepssporters geldt geen aftrekbeperking voor persoonlijke verzorging.

Onzuiver inkomen

In een aantal gevallen zal de winst uit onderneming slechts één van de inkomensbestanddelen van de zelfstandige vormen. Er kunnen immers andere inkomstenbronnen zijn zoals inkomsten uit arbeid, uitkeringen, onderhuur, vermogen en/of eigen huis (huurwaardeforfait eigen woning). Deze inkomsten worden bij de winst uit onderneming opgeteld en vormen samen het onzuiver inkomen. Indien er op deze inkomsten al belasting en premieheffing wordt ingehouden, wordt de uiteindelijke aanslag hiermee uiteraard gecorrigeerd.

Investeringsaftrek

Als je in een bepaald jaar geïnvesteerd hebt dan is het mogelijk om die investering in mindering te brengen op de winst uit onderneming. De investeringsaftrek heeft de Wet Investeringsrekening (WIR) vervangen.

De WIR was een stelsel van investeringspremies voor bedrijven. Ze is ingevoerd in 1976 met het doel ondernemingen aan te zetten tot het doen van investeringen in bepaalde bedrijfsmiddelen om daarmee een bijdrage te leveren aan het verminderen van de werkloosheid. De investeringsaftrek heeft een zelfde functie. De aftrek houdt in dat je, indien je in een bepaald jaar voor meer dan f 3.100,- maar niet meer dan f 471.000,- in bedrijfsmiddelen hebt geïnvesteerd, aanspraak kunt maken op een aftrekpost. Deze wordt direct afgetrokken van de winst uit onderneming en dus niet, zoals bij de WIR het geval was, verrekend met de premies.

Een investering van tussen de f 3.100,- en f 53.000,- levert een aftrekpost op van 18 % van het geïnvesteerde bedrag; tussen de f 53.000,- en f 105.000,- is dat 16 %, etc. tot een aftrek van 0 % bij f 471.000,- (cijfer 1992). Deze investeringsaftrek heeft geen invloed op de hoogte en duur van de afschrijving.

Zelfstandigenaftrek

Als zelfstandige heb je recht op zelfstandigenaftrek, een aftrekpost tot maximum van f 6.210,- (cijfer 1992). Om als zelfstandige aangemerkt te worden moet er voor de Inspectie Inkomstenbelasting, behalve van een duurzame organisatie van arbeid en kapitaal en deelname aan het economisch verkeer, ook sprake zijn van een winstoogmerk. Die winst moet bovendien redelijkerwijs te verwachten zijn. Om voor de zelfstandigenaftrek in aan-

merking te komen moet je ouder zijn dan 18 en jonger dan 65 jaar en je moet minimaal 1225 uren per jaar werkzaam zijn in je eigen bedrijf (indien je echtgeno(o)t(e) of levenspartner minimaal 525 uur werkzaam is in de onderneming, dan wordt het uren aantal verlaagd tot 875). De zelfstandigenaftrek is afhankelijk van de winst uit onderneming.

Startersaftrek

Heb je recht op zelfstandigenaftrek dan geldt een extra startersaftrek van f 2.262,- (cijfer 1992) over de eerste drie jaar.

Meewerkaftrek

Indien de echtgenoot of levenspartner meewerkt in de onderneming, dan mag afhankelijk van het aantal uren dat meegewerkt is, een gedeelte van de winst worden afgetrokken zonder dat dit tot belastbaar inkomen voor de echtgenoot/partner leidt. De meewerkaf trek kent de volgende percentages:

- aftrek van de winst nihil bij 0 - 525 meewerkuren;
- aftrek van 1.25% van de winst bij 525 tot 875 meewerkuren;
- aftrek van 2% van de winst bij 875 tot 1225 meewerkuren;
- aftrek van 3% van de winst bij 1225 tot 1750 meewerkuren;
- aftrek van 4% van de winst bij 1750 of meer meewerkuren.

Je kunt ook een reële arbeidsbeloning aan je echtgenoot of partner toekennen. Dan moet er sprake zijn van een schriftelijke overeenkomst en een jaarlijkse arbeidsbeloning van ten minste f 9.320,- (cijfer 1992). Hierbij kan geen sprake zijn van een dienstbetrekking omdat er tussen echtgenoten geen gezagsverhouding kan bestaan.

Fiscale oudedagsreserve (FOR)

Als zelfstandige mag je tot en met het kalenderjaar waarin je 65 jaar wordt, ten laste van je inkomen een oudedagsreserve vormen die belastingvrij is. De ondernemer is niet verplicht om de gereserveerde bedragen in een verzekering om te zetten. Dat betekent dat deze reserve een versterking van het eigen vermogen vormt. De hoogte van de FOR is afhankelijk van de winst uit onderneming en het eigen vermogen van de ondernemer.

De FOR is een ingewikkelde regeling en het voert te ver om er in deze brochure dieper op in te gaan. Laat je daarom terdege informeren door een deskundige alvorens tot het vormen van een oudedagsreserve over te gaan.

Premies voor uitkering bij ziekte/ongeval/invaliditeit

De premies van de particulier afgesloten verzekeringen waarmee je als zelfstandige jezelf indekt tegen kosten en inkomensderving bij ziekte, ongeval en invaliditeit vormen géén kostenpost voor je onderneming. Toch vallen de werkelijke kosten van dergelijke verzekeringen lager uit, omdat zij fiscaal in mindering mogen worden gebracht op het onzuiver inkomen.

Te verrekenen verliezen

Verlies mag verrekend worden met de positieve inkomens uit de drie voorgaande jaren, of (indien er nog iets te verrekenen overblijft) met de volgende acht jaren. Voor aanloopverliezen gemaakt in de eerste 6 jaar na de start van je onderneming, geldt geen beperking van de verrekeningstermijn m.b.t. de volgende jaren.

Belastbaar inkomen

Indien alle aftrekposten verrekend zijn met het onzuiver inkomen, dan blijft het belastbaar inkomen over. Een deel van het belastbaar inkomen wordt vrijgelaten van inkomstenbelasting. Dit deel heet de belastingvrije som.

Belastingvrije som

De hoogte van de belastingvrije som wordt vastgesteld aan de hand van de tariefgroep voor de inkomstenbelasting waarin je valt: (cijfers van 1992)

Tariefgroep 1 is de tariefgroep zonder belastingvrije som.

Deze tariefgroep geldt als je als gehuwde of ongehuwde je belastingvrije bedrag aan je echtgenoot of levenspartner overdraagt.

Tariefgroep 2 heeft een belastingvrije som van f 5.225,-. Deze geldt als je niet wordt ingedeeld in een van de andere tariefgroepen. Dat is bijvoorbeeld het geval in de volgende situaties:

- Je bent tweeverdiener en jij en je echtgenoot of partner verdienen ieder meer dan f 5.225,-
- Je bent alleenstaande ouder maar je komt niet in aanmerking voor tariefgroep 4, 5.
- Je bent alleenstaande.

Tariefgroep 3 heeft een belastingvrije som van f 10.450,-. In deze tariefgroep zit de gehuwde/ongehuwde/samenwonende die het overgedragen belastingvrije bedrag van zijn

partner gebruikt. Overdracht kan als de huwelijkspartner geen inkomen heeft of een inkomen dat minder is dan f 5.225,-.

Tariefgroep 4 heeft een belastingvrije som van f 9.405,-. Het is de tariefgroep voor de alleenstaande ouder die een inwonend kind jonger dan 27 jaar onderhoudt.

Tariefgroep 5 heeft het belastingvrij bedrag van tariefgroep 4 (f 9.405,-) plus 6 % van het arbeidsinkomen (met een maximum van f 4.180,-). Tariefgroep 5 is de tariefgroep voor de alleenstaande ouder die betaald werk buiten het huishouden verricht en die een inwonend kind jonger dan 12 jaar heeft.

De belastingschijven en de belastbare som

Er zijn drie 'schijven' voor belasting en premie volksverzekeringen samen, met elk een eigen percentage (cijfers 1992):

- De eerste schijf bedraagt f 42.966,-;
- De tweede schijf bedraagt f 42.964,-;
- De derde schijf omvat alles wat daarboven komt.

Over het belastingvrije deel van je inkomen onder de eerste schijf ben je niets verschuldigd. Over de eerste schijf betaal je inkomstenbelasting en de premies van de volksverzekeringen (AAW,AWBZ,AOW en AWW). In totaal is dat 38,55 % . Dat percentage is opgebouwd uit 13 % belasting en 25,55 % premieheffing. Over het deel van je inkomen dat boven de eerste schijf uitkomt is alleen belasting verschuldigd. Het einde van de eerste schijf is namelijk tevens de premiegrens voor de volksverzekeringen. Over de tweede schijf moet 50 % belasting worden betaald en 60 % over het inkomen dat boven de tweede schijf uitkomt.

LOONBELASTING EN PREMIES VOOR DE WERKNEMER

Werkgever

In de brochure over OVEREENKOMSTEN is reeds uitvoerig ingegaan op het feit dat niet elke arbeid als zelfstandige mag worden verricht. Een belangrijk criterium bij de bepaling of arbeid als zelfstandige dan wel in loondienst mag worden verricht is de mate van gezagsverhouding tussen opdrachtgever en -nemer. Het kan dus voorkomen dat je zelfstandige bent maar bij het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden toch een arbeidsovereenkomst moet afsluiten, waardoor je de status van werknemer krijgt. Voor artiesten en musici gel-

den aanvullende regels: tenzij je beschikt over een Zelfstandigheidsverklaring mag je als artiest of musicus nooit als zelfstandige optreden, maar moet je voor dat optreden in dienst zijn bij degene voor wie je optreedt, bij de groep waartoe je behoort of bij de tussenpersoon die bij het verkrijgen van het optreden heeft bemiddeld. Dat kan dus betekenen dat een theatergroep werkgever moet worden. Om de status van werkgever te kunnen voeren en dus mensen in dienst te kunnen hebben is het noodzakelijk om over een aansluitingsnummer van de Bedrijfsvereniging en een loonbelastingverklaring van de Inspectie Loonbelasting te beschikken. Daarnaast moet een salarisadministratie gevoerd worden. Deze is dermate ingewikkeld dat 'beginnende werkgevers' die maar het beste kunnen uitbesteden aan een boekhouder of administratiekantoor.

Werknemer

Een werknemer betaalt zowel mee aan de, eerder in deze brochure behandelde, **volksverzekeringen** als aan de **werknemersverzekeringen**. De werknemersverzekeringen beschermen werknemers al dan niet tijdelijk tegen het verlies aan inkomen ten gevolge van werkloosheid, ziekte en arbeidsongeschiktheid. De hoogte van de uitkeringen en de premies zijn inkomensafhankelijk. Premieheffing voor de werknemersverzekeringen geschiedt door de werkgever door inhouding van het **werknemersaandeel** van de premies op het loon (17,05% in 1992). Vervolgens worden de ingehouden premie samen met het **werkgeversaandeel** afgedragen aan de betrokken Bedrijfsvereniging.

De werkgever betaalt bovendien naast het werkgeversdeel van de werknemersverzekeringen nog 11,5% overhevelingstoeslag aan de werknemer ter compensatie van de AAW en AWBZ premies die de werknemer sinds 1990 zelf afdraagt. In totaal betaalt de werkgever in 1992, 22,70 % over de brutoloonkosten aan premies.

Ook de verschuldigde loonbelasting wordt door de werkgever van het loon van de werknemer ingehouden en samen met de premies voor de volksverzekeringen aan de Inspectie Loonbelasting afgedragen.

Hieronder worden de verschillende werknemersverzekeringen kort besproken.

Ziektewet (ZW)

De Ziektewet geeft recht op ziekingeld als de werknemer door ziekte of wat daaraan gelijkgesteld wordt (bijv. zwangerschap en bevalling) niet in staat is zijn werk te doen. Het bruto ziekingeld bedraagt 70 % van het dagloon en wordt maximaal gedurende 52 weken uitgekeerd.

Wet op de Arbeidsongeschiktheid (WAO)

Is een werknemer, na een onafgebroken arbeidsongeschiktheid van 52 weken nog arbeids-

ongeschikt voor ten minste 15%, dan komt hij in aanmerking komen voor een WAO uitkering. De uitkering bedraagt een bepaald percentage van het dagloon. Hoe groot dat percentage is, wordt mede bepaald door de mate van arbeidsongeschiktheid. Dat wordt in een percentage uitgedrukt en vastgesteld op advies van de Gemeenschappelijke Medische Dienst (GMD).

Werkloosheidswet (WW)

De WW geeft een werkloze werknemer recht op een uitkering. De uitkering bedraagt 70 % van het dagloon. De duur van de uitkering wordt bepaald door het arbeidsverleden en de leeftijd. Er is een speciale regeling voor musici en artiesten. Zie hiervoor de brochure DE WERKLOOSHEIDSWET.

Ziektefondswet (ZFW)

De ZFW regelt de verplichte verzekering tegen ziektekosten. Het ziektefondspakket omvat uitgebreide medische hulp. De loongrens voor de ZFW ligt op f 54.400,- (cijfer 1992). De verzekerde betaalt bovendien een maandelijkse nominale premie aan het ziektefonds. De vergoeding van de kosten van medicijnen is vanaf begin 1992 ondergebracht in de AWBZ.

De uitvoering van de ZW, de WAO en de WW is in handen van de Bedrijfsverenigingen. De uitvoering van de ZFW en de AWBZ voor zover die op werknemers betrekking heeft is in handen van de ziektefondsen.

Belastingherziening Oort

Na 'Oort' is er ook veel gewijzigd voor werknemers. De regelingen zijn vergelijkbaar met dat wat er besproken is voor zelfstandigen. De Oort-wetgeving heeft voor werknemers nog drastischer uitgedrukt dan voor zelfstandigen. Voor artiesten blijven echter een aantal aftrekposten onverminderd van kracht. In het geval dat je als theatergroep werkgever bent, is het van belang dat je je goed op de hoogte stelt van het verschil tussen vergoedingen, die je onbelast aan werknemers mag geven en vergoedingen die aangemerkt dienen te worden als 'loon'. Deze moeten immers normaal als loon belast worden.

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Natuurlijke personen betalen inkomstenbelasting en rechtspersonen betalen vennootschapsbelasting. Anders dan inkomstenbelasting kent de vennootschapsbelasting een vast tarief van 40 %. Bij heel hoge winsten geldt een tarief van 35 %. Het belastingformulier voor een rechtspersoon is veel gecompliceerder dan dat voor een zelfstandige of iemand in loondienst. In andere brochures is er reeds op gewezen, dat ook een theatergroep in principe Vennootschapsbelasting-plichtig is. In de praktijk heb je daar echter weinig mee te maken omdat je er meestal voor kunt zorgen dat de groep geen winst maakt. Je kan er echter niet zondermeer van uit gaan dat je vrijgesteld bent, maar je moet ervoor zorgen dat je de financiële zaken zo aanpakt dat je binnen de vrijstellingsnormen blijft. In die aanpak zal je je moeten houden aan de richtlijnen van de Nederlandse fiscale wetgeving.